

شناسه دستور	قانون - دستور جلسه (۱)
عنوان دستور	نحوه تعیین دستمزد مبنای محاسبه حق بیمه موضوع ماده ۱۴۸ قانون کار و ماده ۴۰ قانون تأمین اجتماعی
شرح دستور	<p>به موجب ماده ۱۴۸ قانون کار، کلیه کارگاه‌های مشمول قانون یاد شده، مکلفند بر اساس قانون تأمین اجتماعی نسبت به تنظیم و ارسال لیست اسامی کارگران شاغل و پرداخت حق بیمه متعلقه کارگاه خود اقدام کنند. در خصوص تعیین دستمزد مبنای محاسبه حق بیمه موضوع ماده ۱۴۸ قانون کار در مورد افرادی که کارفرمایان به تکلیف قانونی مقرر در ماده ۳۹ قانون تأمین اجتماعی عمل نکرده اند، ماده ۴۰ قانون تأمین اجتماعی مقرر می‌دارد: "در صورتیکه کارفرما از ارسال صورت مزد مذکور در ماده ۳۹ / این قانون خودداری کند، سازمان می‌تواند حق بیمه را رأساً تعیین و از کارفرما مطالبه و وصول نماید." بر اساس این ماده، تفاسیر متعددی از عبارت "رأساً" ارائه شده است، بدین نحو که تا قبل از سال ۱۳۸۸ لیست ارائه شده از سوی کارفرما ملاک عمل سازمان برای تعیین حق بیمه بوده است و در صورت عدم رعایت مهلت مقرر در ماده ۳۹ قانون تأمین اجتماعی، میانگین حداقل و حداکثر دستمزد کارگر در طول اشتغال به عنوان دستمزد مبنای محاسبه حق بیمه تعیین می‌شد. در سال ۱۳۸۸ رأی هیأت عمومی دیوان عدالت اداری، این محاسبات را ابطال کرد، لیکن از رأی صادر شده چنین برداشت می‌شد که دستمزد زمان اشتغال بایستی مبنای قرار بگیرد و این امر مورد اعتراض سازمان تأمین اجتماعی قرار گرفت؛ چرا که در صورت محاسبه کلیه جرایم و حتی چند برابر آن رقمی که برای پرداخت حق بیمه بدست می‌آمد، رقم بسیار پایینی بود و این محاسبات غیر منطقی بود؛ از این رو در جلسات سازمان با کمیسیون تأمین اجتماعی دیوان، مقرر گردید دادنامه ۲۸۲ اصلاح شود و در دادنامه شماره ۱۹ که در جهت اصلاح دادنامه پیشین صادر گردید، کلیه مواد ۳۶، ۳۹ و ۴۰ قانون تأمین اجتماعی توضیح داده شد و تعیین حق بیمه، رأساً، توسط سازمان تأمین اجتماعی، نیز مورد اشاره قرار گرفت. در حال حاضر و بنا به اظهارات نمایندگان بخش خصوصی، عدم شفافیت و فرآیند نامشخص در خصوص تعیین دستمزد مبنای محاسبه حق بیمه (موضوع ماده ۱۴۸ قانون کار) باعث ایجاد مشکلاتی شده است، لذا بایستی یک مبنای منطقی جهت تعیین دستمزد یاد شده در نظر گرفته شود و مدلی برای آن ارائه گردد.</p>
ایرادات و مشکلات مطروحه	عدم شفافیت و یکپارچگی در خصوص تعیین دستمزد مبنای محاسبه حق بیمه (موضوع ماده ۱۴۸ قانون کار) در مورد افرادی که کارفرمایان به تکلیف قانونی مقرر در ماده ۳۹ قانون تأمین اجتماعی در قبال ایشان عمل نکرده اند
جمع‌بندی کارگروه	جلسه کارگروه کارشناسی کمیته موضوع ماده ۷۶ قانون برنامه پنجم توسعه به‌منظور "بررسی دستمزد مبنای حق بیمه (موضوع ماده ۱۴۸ قانون کار)" با حضور نمایندگانی از سازمان تأمین اجتماعی، وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی، اتاق‌های بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی، اتاق اصناف، اتاق تعاون ایران و سندیکای شرکت‌های ساختمانی، در دبیرخانه کمیته مزبور برگزار گردید. در این جلسه مطابق اظهارات نمایندگان سازمان تأمین اجتماعی، آیین نامه ماده ۴۰ قانون تأمین اجتماعی که مورد تأیید دیوان عدالت اداری نیز قرار گرفته است، در خصوص نحوه محاسبه

<p>دستمزد مبنای محاسبه حق بیمه در مورد اشخاص حقوقی تعیین تکلیف نموده است اما در مورد کارفرمایانی که اشخاص حقیقی هستند، طبق اظهارات نمایندگان تامین اجتماعی، سازمان بدنبال ایجاد تفسیر واحد، اصلاح رویه موجود و ضابطه مند کردن دستمزد مبنای محاسبه حق بیمه با توجه به معیار شغل شاغل می‌باشد، لیکن نمایندگان کارفرمایی حاضر در جلسه نیز، پیشنهادهای را راجع به مبنای تعیین دستمزد در حال حاضر بیان نمودند، لذا با توجه به جمع‌بندی جلسه در این بخش مقرر گردید پیشنهاد سازمان و همچنین پیشنهادات کارفرمایان بخش خصوصی در خصوص معیار تعیین دستمزد مبنای احتساب حق بیمه، در صحن کمیته ماده ۷۶ مطرح گردد.</p>	
<p>از آنجایی که معیار پیشنهادی سازمان تأمین اجتماعی بر اساس شغل شاغل به علت تنوع مشاغل مشکلات خاص خودش را دارد (به عنوان نمونه تدوین این معیار زمان بر و قابل تفسیر است) و فرآیند تعیین آن به سرعت محقق نمی‌شود؛ پیشنهاد می‌گردد معیار دو برابر حداقل دستمزد زمان محاسبه و یا دستمزد روز بیمه شده مشروط بر اینکه از دو برابر حداقل کمتر نباشد، مد نظر قرار گرفته و مورد تصویب قرار بگیرد تا پس از آن به کلیه شعب تامین اجتماعی ابلاغ گردد.</p>	<p>پیشنهاد دبیرخانه</p>
<p>۱. قانون کار مصوب ۱۳۶۹ ۲. قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۵۴ و اصلاحیه های بعدی آن ۳. دادنامه شماره ۲۸۲ مورخ ۱۳۸۸/۰۳/۳۱ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری ۴. دادنامه شماره ۱۹ مورخ ۱۳۹۱/۰۱/۲۱ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری</p>	<p>فهرست مستندات و مدارک پشتوانه</p>